

Kommunstyrelsen

Uppföljningsrapport Augusti 2017

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsanalys	3
2 Ekonomisk analys.....	12
3 Fördjupad ekonomisk analys till nämnd	16
4 Personalanalys	17

1 Verksamhetsanalys

1.1 Sammanfattning

Kund/Brukare

Resultaten i skolan är mycket glädjande framförallt upp till årskurs 8. Det finns stora möjligheter att läsåret 2017/2018 kan innebära ett riktigt stort steg när det gäller Ales skolresultat också i ett nationellt perspektiv. All kraft måste nu sättas in på att säkerställa att det goda utgångsläget som årskurs 8 hade innan detta läsåret började utnyttjas fullt ut.

Tillväxttakten är hög och det skapar många nya möjligheter för nya och gamla Alebor. Antalet Alebor är snart 30 000.

Arbetet med bostäder för Alebor skapar mycket känslor bland invånarna speciellt om förslaget är att bygga något i den egna närheten. Det är en demokratisk utmaning att acceptera det som är bra för många när den egna verkligheten påverkas.

Processer

Arbetet med att anpassa kostnadsnivån till 2017 års kostnadsnivå är en stor och mödosam uppgift. Olika delar av organisationen har kommit olika långt. De effekter som ska uppnås ligger i många fall under senare del av året vilket innebär att de ekonomiska effekterna inte visat sig ännu.

Ett omfattande arbete pågår för att utnyttja digitaliseringens möjligheter inom ramen för den digitala agendan. För att komma så långt som möjligt kommer eventuellt utrymme som kvarstår när redan beslutade aktiviteter genomförts användas för att genomföra nya viktiga delar.

Införandet av nya HR processer i samband med övergång till nytt IT-stöd genomfördes sent 2015 och i början på 2016. Det visar sig nu att viktiga förutsättningar för ett bra genomförande till vissa delar saknades. Det handlar bland annat om bristande individuell insikt i vad nya roller bland annat baserat på källrapportering innebär, organisations/trädstrukturen ej var komplett till behov av utbildning och kompetensutveckling. Förvaltningen har antagit en handlingsplan för att under 2017 komma tillrätta med problemen i införandet.

Resurser

Medarbetarna är kommunens viktigaste resurs för att kunna nå vårt varumärkeslöfte "lätt att leva".

Konkurrensen om medarbetare är nu större än tidigare och detta visar sig både i att fler vakanser uppstår när våra duktiga medarbetare rekryteras till andra kommuner, men också att löneglidningen mellan lönerrevisionerna är stor. Inom många professionsområden finns det också för få personer med den kompetens som vi normalt önskat för att bemanna våra verksamheter. Problemet är inte ett unikt Aleproblem och det skulle därför vara bra med ett samlat arbete i dessa frågor exempelvis inom ramen för Göteborgs regionens kommunalförbund.

Som en konsekvens av den uppkomna situationen så behöver kommunen arbeta på ett annat sätt. En gemensam plan för strategisk kompetensförsörjning på kommunnivå håller på att tas fram. Planen skall därefter brytas ner av respektive sektor och anpassas till verksamheternas unika förutsättningar. Det är också viktigt att seniora medarbetare som blir bärare av historia och kunskaper kan lönesättas bra efterhand som nya medarbetare rekryteras in på andra lönenivåer.

Många medarbetare känner en stark press i det effektiviseringsarbete som pågår. I detta läge är det särskilt betydelsefullt med ett modigt och tydligt ledarskap som sätter de förändringar som vi genomför i sitt rätta sammanhang. För att åstadkomma detta har bland annat arbete inletts med gruppen verksamhetschefer tillsammans med förvaltningsledningen.

Ekonomi

Kommunstyrelsen inklusive internservice redovisar ett positivt utfall om 5,7 Mkr i perioden. Siffrorna döljer dock stora skillnader. På plussidan är det fortfarande så att utnyttjandet av utvecklingsstödet släpar. Samtidigt så ligger kosten på - 2,8 Mkr och IT ligger på -3,5 Mkr. I båda fallen så är bristande intäkter från köparna i förhållande till levererad volym ett delproblem. Ett fortsatt arbete måste till för att hitta rätt kostnads nivå inför respektive verksamhets kostnadsnivå 2018.

2017 prognostiserade resultat på + 13,4 Mkr beror till största delen på resurser som i ett senare skede ska fördelas till respektive nämnd. Exempel på detta är årseffekten av lönerevisionen 7 Mkr, Sociala investeringar 2,5 Mkr samt delar av utvecklingsstödet som bedöms ej nyttjas fullt ut + 1,4 Mkr.

Den stora utmaningen inom det ekonomiska området är att delar av den intäktsfinansierade verksamheten har svårt att hitta rätt kostnadsnivå 2017. Uppdraget för kosten är att sänka portionspriset så att de kompenserar volymökningen. Detta ska ske samtidigt som livsmedelspriserna ökat kraftigt. Det finns även problem inom bemanningsverksamheten där efterfrågan minskat kraftigt beroende på bättre grundbemanning inom framförallt Arbete, trygghet och omsorg. Kommunstyrelsen behöver arbeta vidare med dessa utmaningar under resten av 2017.

1.2 Nämndens mål och målvärden

Strategiska målsättningar:

1.2.1 Lust att lära i skolan

Nämndens prioriterade mål:

Följa utvecklingen i enlighet med fullmäktiges mål

Trenden med bättre kunskapsresultat för eleverna i Ales skolor håller i sig och har förstärkts ytterligare.

Resultaten i årskurs 9 har förbättrats både avseende meritvärde, behörighet till gymnasiet och andel elever som uppnått målen i alla ämnen.

Eleverna i årskurs 7 och framförallt årskurs 8 visar en kraftig förbättring jämfört med tidigare år.

Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 6 har ökat från 80% till 86%. Riksnittet var vid den senaste mätningen 79%.

Resultaten för årskurs 3 på de nationella proven visar på en försämrad resultatnivå. I dagsläget vet vi inte om denna försämring även finns i förhållande till riket, eftersom resultatbilderna för dessa prov kan tydligt skilja sig mellan år. Kommunstyrelsen följer utvecklingen enligt ovan och sektorns viktigaste bidrag är att arbeta med den sociala dimensionen samt se till att lokaler finns färdiga i tid för den fortsatta expansionen.

Strategiska målsättningar:

1.2.2 Tillväxt

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Befolkningstillväxten ska årligen vara 3 %.	1,21%	3%	40 %
Kommentar Det har färdigställts 110 bostäder för januari till och med augusti. Det kan konstateras att målvärdet för perioden och för året är satt för högt utifrån 2016 års befintliga startbesked. Det är troligt att antalet färdigställda bostäder kommer att hamna i närheten av 250 vid årets slut. Befolkningökningen bedöms bli 2,5 till 3 procent för 2017.			

Uppdrag:

Nya verksamhetsområden ska etableras

Arbete pågår med att undersöka möjligheterna att köpa ny mark för verksamheter inom kommunen. Planen för Häljered förväntas att antas under året och Stora Viken arbetet kommer att återupptas. Planering av Osbacken är beroende på hur ägarkonstellationen kan hitta en gemensam lösning för att föra frågan vidare,

Strategiska målsättningar:

1.2.3 Sysselsättning för alla

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Andel arbetslösa och i program i åldern 18-24 år ska minska. Målet 2018 är att de ska vara 50 personer. För 2017 är målvärdet 75.	129	75	28 %
Kommentar Antalet i målgruppen som är i program och öppet arbetslösa har ökat med 26 sedan april mätningen. Denna säsongsvariation är normal. Det kommer att bli tufft att uppnå målet 75 till och med december.			

Uppdrag:

Erbjuda praktikplatser och olika former av stödanställningar i den kommunala verksamheten

Kommunstyrelsen arbetar kontinuerligt med praktikplatser, feriearbetare och olika typer av stödanställningar. Under perioden januari till augusti har 8 personer med olika typer av stödanställning varit anställda inom sektorn, företrädesvis inom Internservice. Under samma period har antalet feriearbetare varit 8.

Strategiska målsättningar:

1.2.4 Värna livsmiljö

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Kommunens bilar ska vara miljöbilar. Målsättningen är att 100 % är miljöbilar 2018. För 2017 är målvärdet 98 %.	62 %	98 %	63,27 %
Kommentar Avser utfallet första halvåret 2017. Efterhand som leasingavtal löper ut byts bilarna till miljöbilar. Upphandling har skett av alternativt bäsle för att kunna köra dieselbilar på ett miljöeffektivt sätt. Detta är ett alternativ till elbil.			
Andelen ekologiska livsmedel ska öka. Målsättningen 2018 är att 45 % av livsmedlen ska vara ekologiska. För 2017 är målvärdet 40 %.	36 %	40 %	90 %
Kommentar Utfallet är 36% ekologiskt under första halvåret 2017. Arbetet pågår för att öka upp detta. Uppföljning har skett i köken var de ligger på för ekologisk % idag för att tydliggöra vilka som behöver öka sin beställning på ekologiskt. Ökad andel ekologiska livsmedel påverkar ekonomin negativt då ekologiska produkter kostar mer än konventionellt odlade. I nuläget är en ökning svår då kostens ekonomi går med ett stort underskott.			

Uppdrag:

Tillgången till alternativa bränslen som el, biogas och vätgas ska öka.

Dialog pågår med olika intressenter inom bränslesektorn för att bredda utbudet av bränslen i kommunen pågår. Laddinfrastrukturplan har presenteras för politiskt ställningstagande och kommer att slutföras hösten 2017.

Uppdrag:

Kollektivtrafikens omläggning ska följas upp

2019 kommer nya avtal för kollektivtrafiken att gälla inom Ale kommun. Arbetet pågår nu på tjänstemannanivå och i dialog med Västtrafik att följa upp nuvarande trafik. Politiskt ställningstagande i frågan kommer att ske i det delkommunala kollektivtrafikerådet. Detta uppdrag har Göteborgsregionens kommunalförbunds styrelse.

Strategiska målsättningar:

1.2.5 Delaktiga invånare och medarbetare

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Andel invånare som upplever att de har insyn och inflytande över kommunens verksamhet ska öka. Målet 2017 är 47 %. Målsättningen 2018 är 50 %.	44 %	47 %	93,62 %
Kommentar En liten förbättring jämfört med 2016. Det är fortfarande en liten bit kvar till målvärdet 47 %. E-petitioner och medborgarbudget planeras att införas sent 2017 eller tidigt 2018			

Strategiska målsättningar:

1.2.6 Underlätta människors vardag

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Till mandatperiodens slut ska ett kontaktcenter, som vid första kontakten löser 70 procent av de ärenden som aktualiseras, införas. För 2017 är målvärdet 70 procent.	41 %	70 %	58,57 %
Kommentar 41 % avser kvartal 1, 2017			
Sammanvägt Nöjd kund index för alla våra verksamheter skall öka			
Kommentar Är inte ett möjligt mått och skall lyftas ur delårsuppföljningen			

Arbetet med införandet av kontaktcenter behöver också hela 2018 för att slutföras. Detta innebär att uppfyllelsen av målvärden kommer att ske något senare jämfört med tidigare projektplan.

Nämndens prioriterade mål:

En tydlig och effektiv ärendehanteringsprocess med nyckeltal för ärendehantering.

Ett antal ärenden har ej handlagts inom sex månaders ambitionen. Orsakerna är flera allt från bristande möjlighet att prioritera frågeställningen, bristande rutiner till att frågan ej är politiskt prioriterad. Uppföljningen behöver göras mot de olika orsakerna som generar fördröjning.

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Andel ärenden som handläggs inom 6 månader.		100	

Strategiska målsättningar:

1.2.7 Utvecklad invånardialog

Nämndens prioriterade mål:

Utveckla nya former av medborgardialog

Arbetet med att förbereda e-petitioner samt medborgarbudget pågår. Kommer att genomföras under senare delen av hösten. Förvaltningens arbete med invånardialog stöds av den framtagna handboken som nu används på prov.

Uppdrag:

Formerna för ungdomsinflytande skall utredas och förslag till sammanhållen strategi presenteras

Fullmäktige beslutade i juni 2017 att avskaffa ungdomsfullmäktige. Kommunstyrelsen uppdrog samtidigt till förvaltningen att skapa en sektorsövergripande styrgrupp för ungdomsdemokratiarbetet som dels ska ta fram förslag till ramverk för ungdomsdemokrati och -inflytande samt förslag till reviderat reglemente för Ungdomsrådet, dels ha ansvar för att driva ungdomsdemokratiarbetet. Från detta arbete finns i nuläget inget att rapportera.

Uppdrag:

Medborgardialog som arbetsverktyg ska införas och vara ett naturligt inslag i våra verksamheter

Kombinationen av utbildning för nyckelpersoner och chefer samt framtagande av en handbok stödjer arbetet med att invånardialog blir en naturlig process i verksamheternas arbete. Utbildning har genomförts gemensamt mellan tjänstemän och politik.

Strategiska målsättningar:

1.2.8 Infrastruktur som stödjer våra processer

Uppdrag:

Ökade resurser för lokalförsörjning inom internservice för att möta ökade lokalbehov

Bemanningen inom internservice, verksamhet fastighet, projektavdelningen har ökats med två personer för att kunna genomföra fullmäktiges beslut om lokalresursplan. En är anställd och en arbetar på konsultbasis.

Uppdrag:

En Digital Agenda för effektiv och gemensam användning av ny teknik inom alla nämndområden ska etableras.

Ett dokument som beskriver arbetet med den Digitala agendan finns framtaget och ett samarbete med samtliga sektorer är etablerat för att stödja arbetet med framtagning av E-strategier och handlingsplaner. Samtliga sektorer har startat strategiska råd där IT-avdelningens IT-strateg deltar.

Under våren har huvudprocessen för digitaliseringsarbetet fastställts. I det här sammanhanget har även roller och ansvar samt kopplingen mellan Förvaltningsmodell IT och Digital agenda har tydliggjorts. Förberedande arbeten har också skett för att införa styrmodellerna för informationssäkerhet och digitaliseringsarbetet i Stratsys.

Under hösten kommer styrmodellerna för digitaliseringsarbetet och informationssäkerhetsarbetet införas och har synliggjorts i Stratsys. Vidare kommer rutiner och arbetssätt fastställas för hur utvecklingsinsatser, budget och finansiering ska hanteras och hur detta ska hänga ihop/kopplas till strategisk plan.

Under hösten ska även ambassadörsorganisationen införas. I det här sammanhanget kommer såväl förankrande insatser som utbildningsinsatser att ske.

En ny process för utveckling av digitala tjänster är under framtagande. Framställd process prövas nu skarpt i samband med utveckling av en digital tjänst inom UKF.

Efter utvärdering av pilot kommer processen implementeras i hela organisationen. Här kommer exempelvis utbildningsinsatser ske för objektledare i verksamheten och objektledare inom IT-avdelningen.

För närvarande erbjuder kommunen 70 fullvärdiga digitala tjänster enligt Sveriges kommuners och landstings definition. Dessa uppdelas enligt följande:

47 enligt vår egen e-tjänst plattform

17 via våra verksamhetssystem, exempelvis inom skolans område samt

6 via externa tjänster, exempelvis "Fixa min gata"

Kommunen ingår i ett europeiskt samarbete inom EU:s forskningsprojekt Horizon 2020 för att kunna erbjuda kommunens invånare med flera en samlings app där olika typer av akut och annan samhällsinformation samlas ihop på ett ställe.

Uppdrag:

Utveckla Ale Kulturrum till ett aktivitetshus för alla i Ale

Förstudie arbete pågår för att utveckla Ale kulturrum till ett aktivitetshus för alla i Ale. Alla nämndområden är intressenter i detta arbete. För närvarande pågår ett avstämningsarbete mellan de olika behoven samt värdering av kostnaderna av projektet. Färdig förstudie kommer att lämnas till nämnderna i oktober för ställningstagande,

Strategiska målsättningar:

1.2.9 Målinriktad kompetensförsörjning

Uppdrag:

Plan för strategisk kompetensförsörjning inom varje sektor

Konkurrensen om medarbetare är för närvarande väldigt stor. Att utvecklingen skulle bli på detta sätt har varit känt sedan lång tid tillbaka och beror framförallt på Sveriges befolkningssammansättning. Det är många som går i pension nu samtidigt som påfyllnaden inte matchar volymmässigt. Det har varit en stor omsättning av medar-

tare inom HR- avdelningen vilket lett till att arbetet försenats. Förvaltningen kommer under hösten att besluta om en övergripande plan för strategisk kompetensförsörjning och därefter ska sektorerna besluta om vilka kompletterande åtgärder man behöver vidta baserat på de egna förutsättningarna.

Strategiska målsättningar:

1.2.10 Engagerade, stolta och delaktiga medarbetare

Mått	Utfall	Målvärde	Måluppfyllelse
Målet är att 85 % av kommunens anställda år 2018 ska vara heltidsanställda. Målsättningen för 2017 är 81 %.	81 %	81 %	100 %
Kommentar Kolla siffrorna igen			
Sjuktalen 2017 ska vara lägre än sjuktalen för 2016, både korttidsfrånvaron och den totala sjukfrånvaron.	6,6 %	7 %	105,71 %
Kommentar Sjuktalet mätt som procent av den ordinarie arbetstiden har minskat ytterligare jämfört med 2016			

Uppdrag:

Leda arbetet med heltidsprojekt

Heltidsprojektet har nu slutredovisats. Projektet föreslår ett breddinförande också kopplat till SKL:s projekt om heltid. Ett breddinförande kräver ett flexitidsavtal, att resurspass införs som en modell för alla samt att heltid är norm och används vid alla nyanställningar.

Uppdrag:

Pröva nya modeller för friskvård för att komma tillrätta med höga sjukskrivningstal

Inom ramen för utvecklingsstödet provas inom ATO effekterna av att arbeta med hälsopedagog. Tyvärr har arbetet avbrutits på grund av sjukdom och en nystart behöver initieras.

Strategiska målsättningar:

1.2.11 Organisationskulturen

Nämndens prioriterade mål:

Minskat gap mellan nuvarande och önskvärd kultur i Ale kommun

Ett aktivt arbete för att stödja utvecklingen av en kultur som kopplar ihop Ale kommun på helhetsnivå med arbetet på den enskilda arbetsplatsen pågår på de flesta avdelningarna. Utifrån de egna förutsättningarna har man valt olika sätt att närma sig frågan. Exempel är studiebesök i andra verksamheter samt gemensam identifikation av arbete på APT. Samverkan med andra är en nyckelfråga som också kan stödja detta arbete,

Aktiviteter	Kommentar
Minska gapet mellan nuvarande och önskvärd kultur i Ale kommun	

Nämndens prioriterade mål:

Varumärkeslöfte - lätt att leva

Ett antal exempel har sjuösatts inom kommunstyrelsen för att leverera bevispunkter för att det ska vara lätt att leva i Ale.

IT skall underlätta vardagen för dig som lever, bor samt verkar i kommunen.

- Mobilitet, tillgänglighet och säkerhet
- En bättre skola för alla med modern IT
- E-hälsa
- E-tjänster
- Effektivare medarbetare med stöd av moderna IT lösningar

- Kostnadseffektiv IT
- Strategiska val

Internservice har tagit fram gemensamma bevispunkter för samtliga enheter:

- Införa FM-konceptet i Ale kommun
- Skapa goda relationer
- Utveckla värdefulla tjänster och produkter

Kosten har dessutom tagit fram följande punkter

- Gör det lätt för barn och elever att äta hälsosamt och näringsriktigt
- Serverar trygga och säkra måltider
- Arbetar för professionellt och serviceinriktat bemötande

Kommunikationsavdelningen underlätta för samverkan internt genom att tydliggöra kommunikations uppdrag. Se till att kommunens webb och sociala kanaler ger korrekt information. Utveckla våra kanaler både externt och internt för maximal nytta för kund.

Aktiviteter	Kommentar
Bevispunkter - lätt att leva	

Uppdrag:

Stärka kommunens varumärke och tydligare marknadsföring

Varumärkesarbetet sker både externt och internt. Internt är fokus på att arbeta med Lätt att leva som varumärkeslöfte samt att formulera bevispunkter för detta.. Externt deltar kommunen i många olika sammanhang där vi försöker att visa fördelarna med Ale och våra arbetssätt. Näringsliv och IT-utveckling är de delar av verksamheterna som har störst externt intresse. Andra områden som förekommer är ledning och styrning, utbildning och inriktning på myndighetsutövning.

1.3 Särskilda fokusområden

1.3.1 Social hållbarhet

Social hållbarhet innefattar och berör frågor som handlar om människors välmående och livskvalitet. Det kan gälla hälsa, utbildning, sysselsättning och boende så väl som möjligheter till samhälleligt deltagande och inflytande, jämlikhet och jämställdhet. Med utmaningar som en åldrande befolkning, ökad inflyttning till städer och skillnader i levnadsvillkor och hälsa är detta en högst aktuell fråga i dag så väl som i framtiden. Här har kommunen ett viktigt ansvar för att möjliggöra och säkerställa invånarnas behov och rättigheter.

Ale kommun bemöter den sociala hållbarheten utifrån de fem områdena delaktighet och inflytande, barn och ungas uppväxtvillkor, hälsa och levnadsvanor, socioekonomiska förutsättningar och trygghet. På ett eller annat sätt, direkt eller indirekt, bidrar kommunens alla olika verksamheter i det här arbetet.

Delaktighet och inflytande

Området delaktighet och inflytande är en viktig del för grunden i vårt demokratiska samhälle, både för att vi ska ha möjligheten att påverka våra egna liv och samhällen, men även för att vi ska känna oss delaktiga i det sociala och kulturella livet, samt bland de beslut som tas i samhället. Den sociala kartläggningen 2016 kunde visa att Ale kommun i stort ligger inom genomsnittliga värden för Västra Götaland, men att det inom vissa områden finns geografiska skillnader som är viktigt att se över i framtida planering. Både arbetet med delaktighet och tillit är delar som pekas ut som viktiga i framtiden inom det här området, som även berör samtliga delar av kommunens arbete.

Kommunstyrelsen ansvarar för flera viktiga områden där invånarna kräver att få vara delaktiga. Bostäder för Alebor, som handlar om hur den svåra bostadssituationen för Alebor och nyanlända ska lösas är en sådan. Ett antal möten i olika faser har genomförts med blandat deltagande och engagemang. Ju närmre ett konkret förslag ligger till den egna intressesfären ju högre blir engagemanget och också oviljan att acceptera en förändring. Detta

arbete måste fortsätta och också finna nya former för att möta människors förväntningar och behov.

Kommunstyrelsen ansvarar också för översiktsplaneringen och därmed också det utvecklingsarbete som måste till i relation till utvecklingen av våra två centralorter Älvängen och Nödinge. Detta arbete har intensifierats under året särskilt i Älvängen där dialog med många intressentgrupper genomförts. I Nödinge har kommunen som exploatör ett nära samarbete med handelns intressenter och Balder som fastighetsägare.

Kommunstyrelsen driver också arbetet och har uppdraget att komma fram med nya förslag till metoder för invånardialog. Detta ska bland annat skapa möjligheter för nya intressentgrupper att i större omfattning göra sin röst hörd och därmed också öka känslan av inflytande på kommunens processer. E-petitioner och medborgarbudget är exempel på två metoder som kommer att förberedas under resterande del av 2017.

Barn och ungas uppväxtvillkor

Barn och ungas förutsättningar för att leva ett gott liv med en god psykisk och fysisk hälsa och ha makten att påverka sina liv formas redan under barn- och ungdomsåren. Med tidiga och förebyggande insatser kan vi redan tidigt minska skillnader i livsvillkor och hälsa, vilket även är en stor samhällsekonomisk besparing. Delar som innefattas i detta område är förskola och skola, barn och ungas förmågor, barn och ungas ekonomiska förutsättningar, placeringar och insatser, samt den miljö de vistas i. Den sociala kartläggningen 2016 kunde bland annat visa hur föräldrars socioekonomiska bakgrund påverkar elevers skolresultat och skapar betygsskillnader mellan olika grupper. I Ale är skillnaderna större än vad rikets genomsnitt visar.

De viktigaste frågorna för kommunstyrelsen är att bygga våra samhällen så att de blir så integrerade som möjligt på sikt. Den uppdelning som blivit mellan södra Nödinge och Centrala Nödinge måste motverkas i framtiden genom att kompletterande bostäder till det lokala bostadsbeståndet på en enskild plats stöder en lämplig integration. På detta sätt hanteras de frågeställningar som handlar om "Grannskapseffekter" och negativa gradienter på bästa sätt.

Hälsa och levnadsvanor

Förutsättningarna för en god hälsa påverkas av både livsvillkor, levnadsförhållanden och individens egna val och levnadsvanor. Uppföljningar av vårdresultat, rapporter och den sociala kartläggningen 2016 visar alla att det finns ökande hälsoskillnader mellan grupper i samhället. För att nå ett socialt hållbart Ale är det viktigt att försöka utjämna dessa skillnader på sikt.

I Ale visar olika mätningar att det finns vissa skillnader inom kommunen när det gäller mäns hälsa i olika avseenden. För kvinnor skiljer sig utvecklingen snarare med jämförelsen av rikets genomsnitt och andra kommuner, där kvinnor i Ale uppvisar något sämre hälsoresultat. Även områden som psykisk ohälsa och fetmaproblematik pekas ut som framtida utmaningar. För barn kan även betydande skillnader ses inom kommunen gällande området tandhälsa.

Hälsan kan ses som en indikator på hur jämlikt ett samhälle är. Med detta som utgångspunkt är den viktigaste frågeställningen inom detta område att öka det demokratiska deltagandet för alla. Med ökad trygghet och tillit i samhällets olika delar kommer också hälsan att öka.

Socioekonomiska förutsättningar

Med socioekonomi sammanfattas områden som beskriver sociala och ekonomiska förhållanden i samhället. Många av de socioekonomiska förutsättningarna påverkar andra områden likt hälsa och barn- och ungas uppväxtvillkor. Den sociala kartläggningen 2016 kunde visa att Ale generellt har en något lägre utbildningsnivå än övriga landet, men även en lägre arbetslöshet. När inkomstnivåer, sjukskrivningar och försörjningsstöd undersöks inom kommunens delområden kunde även ett område pekas ut som extra utsatt. Även kvinnor och Alebor med utländsk bakgrund är grupper som är något mer socioekonomiskt utsatta än övriga. I området socioekonomiska förutsättningar ses det även till det hållbara samhället där målet är att förhindra en framväxande segregation.

Kommunstyrelsen svarar för lednings- och styrningsmodellen i kommunen. När vi nu vet att Centrala Nödinge har andra förutsättningar än övriga delar av kommunen är det extra viktigt att vi får till en styrmodell som klarar av att fördela och omfördela resurser så att skillnaderna så långt det är möjligt kan kompenseras. I detta ligger också att tillsammans med Alebyggen ta fram en plan för hur förutsättningarna på sikt kan utjämnas. Sannolikt kommer detta att möta motstånd och då är det också viktigt att politiken är trygg med de åtgärder som måste

vidtas framförallt på lång sikt.

Trygghet

Att känna sig trygg är en mycket viktig faktor, både för individers hälsa- och välbefinnande, men också för samhällsklimatet och den fortsatta samhällsutvecklingen. Känslan av otrygghet är mer än tre gånger så vanligt hos kvinnor än hos män. I Ale upplever över en tredjedel av kvinnor i åldern 16-84 år en otrygghet. För att skapa ett tryggare socialt hållbart Ale ses olika områden inom trygghetsfrågan (exempelvis tillgång till jobb och bostad, trygga äldre, säkra utemiljöer, jämställdhetsarbete) som viktiga framtidsutmaningar för att skapa bättre livskvalitet för Aleborna.

Trygghet är en känsla och måste hanteras som en sådan. Med detta som utgångspunkt måste insatserna i högre utsträckning kopplas till vissa målgrupper utgångspunkter och inte till generella insatser. Det handlar också om hur alla aktörer pratar om trygghet. Om alla hela tiden argumenterar för att det är otryggt och föreslår olika motverkande aktiviteter då finns det stora risker att detta blir en självuppfyllande profetia. De sakliga förutsättningarna är att Ale är en relativt trygg plats och att trenderna är väldigt positiva över tid med minskad brottslighet. Detta är en bra utgångspunkt att bygga vidare på.

1.4 Analys och förslag för framtiden

Den ekonomiska situationen för kommunen i sin helhet innebär att det blir nödvändigt att efter slutförda delårsrapporter igen se över hur givna ekonomiska ramar kan nyttjas på bästa möjliga sätt. Detta arbete har redan inletts inom förvaltningen och kommer också att involvera politiken på flera olika nivåer.

Utgångspunkten för arbetet måste vara att de allra flesta av våra medarbetare och chefer verkligen försökt att göra sitt bästa. Vi måste med stor respekt närma oss alla för att begära att de ska ta till sig ett vidare perspektiv och bidra.

Generella och breda åtgärder är bra för att öka krismedvetenhet och skapa förutsättningar för förändring. Det genererar dock inte med självklarhet de åtgärder som gör skillnad och faktiskt sparar medel. För att detta ska lyckas måste ett personligt engagemang skapas hos respektive ledare som ska fatta tuffa beslut.

Köptrohet och acceptans för internt köpta tjänster har varit ifrågasatta. Ibland kan köpare inom kommunen hitta lösningar som är billigare men ofta räknar man då bort den egna arbetstiden eller transportkostnader. Inom kommunstyrelsen måste arbetet fortsätta med att hitta rätt nivåer och rätt prismodeller framförallt för kosten, IT-avdelningen, Bemanningen och verksamhetsservice. Allt för att skapa bra förutsättningar för att kärnverksamheten ska kunna fokusera på att leverera så bra tjänster till Ales invånare som möjligt.

2 Ekonomisk analys

2.1 Analys och förslag för framtiden

Analys

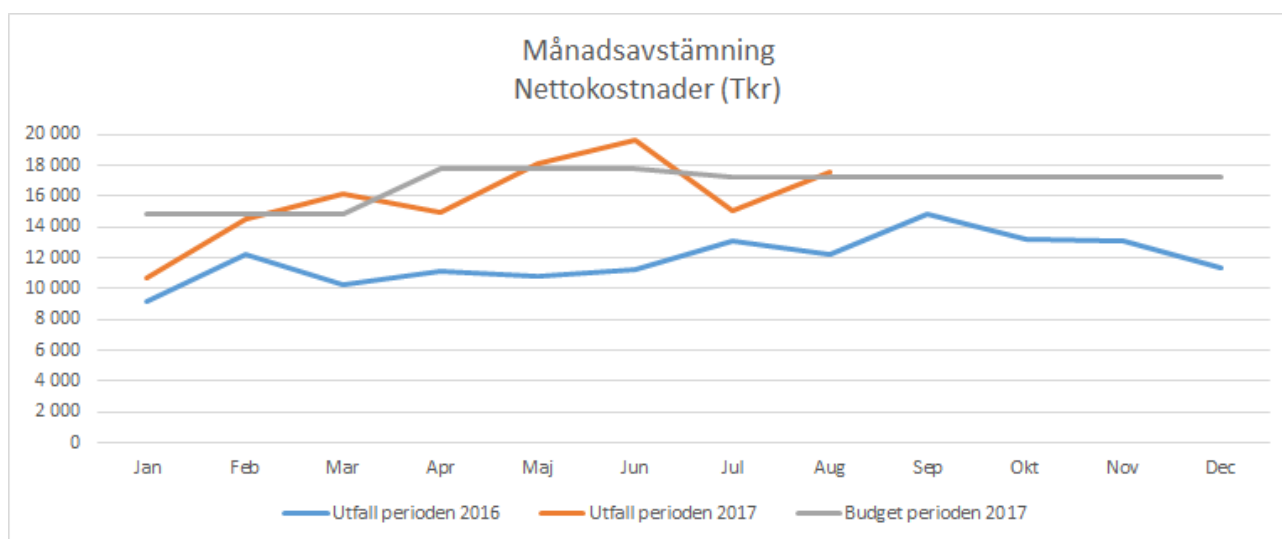
Kommunstyrelsen inklusive internservice redovisar ett positivt utfall om 5,8 Mkr i perioden. 7,8 Mkr positiv avvikelse återfinns inom kommunstyrelsen och en negativ avvikelse om -2 Mkr inom internservice.

En positiv periodavvikelse om 5,6 Mkr avser budgeterade men ännu ej nyttjade medel från omställningsfonden. Detsamma gäller 1,7 Mkr relaterade till sociala investeringar. Största delen av medlen kopplade till omställningsfonden kommer nyttjas under året medan kostnader för sociala investeringar faller ut först från nästa år. Enhet mark och exploatering har i perioden samt på helår en post om 0,7 Mkr i positiv påverkan på grund av missad uppbokning 2016 av intäkter från staten. 7 Mkr i positiv avvikelse på helår inom verksamhet ekonomi härrör sig från löneavtalsreserven. Prognosunderskott på enhet it utgörs till största del av kostnader för datakommunikation och digital agenda.

På flertalet enheter inom kommunstyrelsen påverkas kostnadsutfallet positivt då bemanningen varit lägre än budget på grund av vakans, föräldraledighet eller sjukdom. Samtidigt påverkas enheterna negativt av ökade kapitalkostnader.

Inom internservice är det framförallt kost- men även bemanningsverksamhet som är i obalans.

2.1.1 Diagram - nämnd

2.1.2 Sammanfattande tabeller

Tabell nämnd (tkr)

Prognosrapport 2017 sammanställning

	Ack budget	Ack utfall	Ack avv.	Årsbudget	Årsprognos	Årsavv.
VERKSAMHETENS INTÄKTER						
Bidrag	-1 125	-5 741	4 616	-1 687	-6 753	5 065
Försäljning av varor och verksamhet	-2 385	-3 728	1 343	-3 577	-6 025	2 448
Hyror och arrenden	-78 564	-78 099	-465	-117 846	-117 817	-29

	Ack budget	Ack utfall	Ack avv.	Årsbudget	Årsprognos	Årsavv.
Taxor och avgifter	-1 150	-1 675	525	-1 725	-2 289	564
Övriga intäkter	-147 999	-144 695	-3 304	-221 999	-218 483	-3 516
SUMMA INTÄKTER	-231 223	-233 938	2 715	-346 834	-351 366	4 532
VERKSAMHETENS KOSTNADER						
Bidrag och transfere- ringar	4 848	5 917	-1 069	7 272	7 854	-582
Material/köpt verksam- het	35 835	32 445	3 390	53 752	48 147	5 606
Lokaler	65 929	64 804	1 125	98 894	100 029	-1 135
Personal	116 458	124 887	-8 430	179 120	180 993	-1 872
Kapitalkostnader	53 439	53 466	-27	80 159	79 840	319
Övrigt	87 114	79 053	8 061	128 802	123 883	4 919
SUMMA KOSTNADER	363 623	360 571	3 051	547 999	540 745	7 254
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	132 400	126 633	5 767	201 165	189 379	11 786
PROGNOSJUSTERING	0	0	0	0	-1 642	1 642
VERKS NETTOKOSTN EFTER PROG JUST	132 400	126 633	5 767	201 165	187 737	13 428

Nettokostnader per verksamhet KS (tkr)

Nettokostnader per verksamhet KS

	Ack budget	Ack utfall	Ack Avv.	Årsbudget	Årsprognos	Årsavv.
Tkr						
Besluts/verksamhetsområden						
Kommunstyrelsen	33 468	25 979	7 489	48 333	43 118	5 215
Administration	27 951	29 605	-1 654	41 927	41 807	120
Ekonomi	26 387	24 946	1 442	44 015	36 249	7 765
Personal	12 510	12 122	389	18 765	18 215	551
IT	11 852	15 419	-3 567	17 779	20 801	-3 023
Mark- och exploatering	1 633	-307	1 939	2 449	277	2 172
Näringsliv	1 896	1 788	108	2 844	2 837	7
Kommunikation	5 784	5 202	582	8 676	8 282	394
Utveckling	9 354	8 340	1 014	14 031	13 287	744
Översiktligplanering	1 564	1 509	55	2 346	2 864	-518
Internservice		2 030	-2 030			
Summa	132 400	126 633	5 767	201 165	187 737	13 428

Kommunstyrelsen avser framförallt ej nyttjade medel för sociala investeringar samt en bedömning av hur mycket av utvecklingsstödet som kommer att nyttjas. 30 Mkr ligger under 2017 på KS och är engångssatsningen för omställning och effektivisering av verksamheten.

Ekonomi är årseffekten av lönerevisionen och ska fördelas på nämnderna i och med årsredovisningen för 2017.

Personal beror på vakanser i avvaktan på rekrytering.

IT är framförallt kostnad för bredband som i avvaktan på nytt internhyressystem ligger kvar på IT-avdelningen samt minskade inkomster för dataenheter. Kostnaderna för dataenheter bör fördelas på nämnderna men i avvaktan på dialog ligger kostnaden kvar på IT-avdelningen.

Mark och exploatering är intäkter för 2016 avseende skredförebyggande åtgärder och intäkter kopplat till kraftledning samt ökade intäkter vid försäljning och uthyrning av lägenheter.

Kommunikation hänger ihop med förseningen ev införandet av kontaktcenter.

Utvecklingsavdelningen är vakant tjänst samt att färdtjänsten kostar något mindre än budget

Översiktsplanering beror på att Samhällsbyggnad överanställt en person på ansvaret för översiktsplaner. denna kostnad bör läggas på Samhällsbyggnad.

Internservice underskott beror framförallt på ökade kostnader inom kosten. Dessa kostnader behöver utredas ytterligare och detta arbete är initierat, Bland annat beror kostnadsökningen på start av Glasblåsaren och Madenskolan 1,15 Mkr, ökade kostnader för råvaror till ökningen av elever, ökade personalkostnader framförallt inom Kost blå samt kostnadsökning för ekologiska livsmedel.

Investeringar detaljerad (tkr)

Investeringsrapport 2017 detaljerad

	Ack budget	Ack utfall	Ack avv.	Årsbudget	Årsprognos	Årsavv.
Investering						
Säkerhets förebyggande åtgärder	640	807	-167	960	960	
Upprustning skolgårdar	600	85	515	900	900	
Ny ombyggn skolor och fskl	34 933	2 169	32 764	52 400	14 000	38 400
Myndighetskrav	333		333	500	500	
Energibesparande åtgärder	333	370	-37	500	500	
Ombyggnad ventilation sk/fs	7 293	3 881	3 413	10 940	6 000	4 940
Nytt boende funkt neds	17 333	834	16 499	26 000	6 400	19 600
Uppgrad av regler-system	667	795	-129	1 000	1 000	
Nytt äldreboende Älvängen	1 993	939	1 054	2 989	2 989	
Förskolepaviljong		172	-172		200	-200
Fastighetsunderhåll	6 667	1 686	4 980	10 000	10 000	
Skolpaviljong		34	-34		35	-35
Upprustning idrottsanl	200	163	37	300	300	
Arb miljöätg skolor, fskl	200	43	157	300	300	
Mindre anpassningar skolor	2 000	151	1 849	3 000	1 000	2 000
Jennylands ridanläggning	8 480	166	8 314	12 720	3 505	9 215
Investering förskola	1 333	1 072	261	2 000	2 000	
Investering produktionskök	1 333	793	540	2 000	1 000	1 000

	Ack budget	Ack utfall	Ack avv.	Årsbudget	Årsprognos	Årsavv.
Inv maskinpark kök skola	1 777	673	1 104	2 666	2 666	
Övrigt	33 717	23 596	10 121	50 576	44 330	6 246
Netto	119 834	38 432	81 402	179 751	98 585	81 166

3 Fördjupad ekonomisk analys till nämnd

Året har präglats av omställningsarbetet inför framtiden. Många har försökt att hålla tillbaka kostnadsutvecklingen för att säkra upp att de ekonomiska ramarna ska kunna hållas. Detta i kombination med oönskade vakanser inom flera områden innebär att resultatet är bättre.

Utnyttjandet av utvecklingsstödet bedöms i huvudsak att följa den beslutade budgeten. De flesta kostnaderna ligger inom andra nämnders ansvarsområden. Det finns dock vissa farhågor om att man trots tydliga besked om att tilldelad resurs kommer att användas inte kommer att slutföra alla åtgärder helt som planerat.

Investeringsarbetet är försenat vilket beror på överklagat tilldelningsbeslut när det gäller byggande av nytt ridhus i Jennylund och att det finns frågor runt det planerade funktionshindersboendet i Skepplanda. Förvaltningen behöver ännu mer utveckla förmågan att kunna hantera denna typ av frågor i framtiden för att kunna undvika denna typ av negativa överraskningar.

Inom Internservice är det vissa verksamheter som inte är fullt i balans. Det största problemet är kosten som beräknas generera ett underskott på årsbasis på - 5,0 Mkr. Detta beror på många olika faktorer som måste analyseras ordentligt.

- Uppdraget har utökats med Madenskolan och Glasblåsaren
- Utbildningsnämndens enheter har inte kunnat övertygas om betydelsen av att lämna löpande beställningar på portionsantal, detta har lett till att respektive enhet försöker uppskatta vilken mängd portioner som ska serveras. Det innebär också att det är omöjligt att värdera om verksamheten har bedrivits effektivt eller inte. Utgångspunkten har varit den kostnadsnivå som man hade 2015 innan verksamheten gick över. Effektiviseringskravet 2017 blir därmed väldigt svårt att relatera till en tydlig utgångspunkt för arbetet.
- De ekologiska livsmedlen har ökat i kostnad.
- Kostnaderna för tillkommande barn och elever
- Personalkostnaderna framförallt inom kost blå är sannolikt för höga.

Verksamhetsservice och bemanningsenhet 1 har också problem att få balans i sin verksamhet. För bemanningsenheten har arbetet med optimal bemanning inom äldreomsorgen lett till att antalet köpta timmar minskat kraftigt samtidigt som en del av bemanningsenhetens medarbetare anställts som månadsvikarier inom verksamheten. Resultatet blir ett intäktsbortfall. Verksamhetsservice är svårt att få balans i bland annat kopplat till samordning av fordon samt försäljning av repro- och kontorsmaterial. I de senare frågorna måste ett aktivt ställningstagande göras om verksamheterna ser ett mervärde att vi har denna resurs internt annars bör de avvecklas.

4 Personalanalys

4.1 Analys och förslag för framtiden

244 av tillsvidareanställda medarbetare är anställda inom Internservice. Detta innebär att tidigare kommunstyrelsen är 97 vilket är samma som förra året. Två nya är inom översiktsplanering, varav en är utöver det som det finns avsatta medel för. Kommunstyrelsen har också minskat antalet medarbetare med flera tidsbegränsade anställningar för att möta kraven på effektivisering. Några nya medarbetare har kunnat anställas genom extern finansiering. Avveckling av ytterligare tillsvidareanställningar pågår och kommer att vara klart till årsskiftet.

Internservice har ökat antalet medarbetare framförallt baserat på nya uppdrag inom UKF, Kronanskolan och Glasblåsaren samt att antalet anställda inom de uppstartade bemanningsenheterna är fler än tidigare. Målsättningen är att dessa personer så långt som möjligt ska vara månads- eller tillsvidare anställda och ej timanställda.

Det finns fortfarande vissa jämförelseproblem mellan olika mätillfällen beroende på att organisationsstrukturen och det så kallade trädet har hanterats på olika sätt. Från mars 2017 har HR-avdelningen egen kompetens inom detta område vilket medför att detta problem ska utgå i framtiden.

Nedan visas två tabeller dels för att kunna göra en jämförelse med tidigare år per den 30 juni. I framtiden kommer brytdata för personal och ekonomifrågor att ske vid samma tidpunkt. Detta är skälet till att också 31 augusti redovisas.

4.2 Beskrivning av nuläget

4.2.1 Anställda

Antal anställda

Volymtal	2017-08-31	2016-08-31	Skillnad
Antal tillsvidareanställda	341		341
Antal tidsbegränsat anställda (månadsanställda vikarier)	32		32
Antal timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar (%)	5 164,57		5 164,57
Årsarbetare (arbetad tid)			
- månadsavlönade	266,19		266,19
- timavlönade	3,91		3,91
Totalt	270,10		270,10

Antal anställda per 30 juni

Volymtal	2017-06-30	2016-06-30	Skillnad
Antal tillsvidareanställda	340	290	50
Antal tidsbegränsat anställda (månadsanställda vikarier)	32	31	1
Antal timmar utförda av timavlönad personal i relation till totalt utförda timmar (%)	3 348,15		3 348,15
Årsarbetare (arbetad tid)			
- månadsavlönade	294,43	233,1	61,33
- timavlönade	3,38	18,37	-14,99
Totalt	297,81		297,81

4.2.2 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron är ojämnt fördelad. Administrativa medarbetare har betydligt lägre sjukfrånvaro jämfört med huvuddelen av medarbetarna inom Internservice. Internservice har i jämförelse med förra året sänkt sina totala sjuktal med en procentenhet från 8,3 till 7,33. Även de korta sjuktalen har minskat från 4,0 till 2,73 för Internser-

vice medarbetare. De administrativa medarbetarna inom KS har ungefär samma sjuktal som tidigare både totalt och den korta sjukskrivningen.

Fokus i arbetet ska vara att ytterligare minska sjuktalen inom Internservice. Det goda utfallet på medarbetarenkäten vittnar om mycket gott arbete som gjorts och som förhoppningsvis ska förbättra resultaten ytterligare i framtiden.

Antal sjukfrånvaro

Volymtal	2017-08-31	2016-06-30	Skillnad
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	6,60	3,4	3,20
Sjukfrånvaro, kvinnor	6,82		6,82
Sjukfrånvaro, män	5,99		5,99
Ålder - 29 år	8,17		8,17
Ålder 30 - 49 år	4,36		4,36
Ålder 50 -	8,58		8,58
Korttidssjukfrånvaro 1-14 dagar i relation till ordinarie arbetstid	2,42	1,5	0,92
Varav sjukfrånvaro 60 dagar eller mer	47,44	42,8	4,64